

Sygn. akt III U 181/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2019r. w Suwałkach

sprawy **R. C.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę pomostową

w związku z odwołaniem R. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 23 listopada 2018 r. znak (...)

- 1. oddala odwołanie;**
- 2. zasądza od R. C. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 181/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 23.11.2018r. odmówił R. C. prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31.12.1948r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5. przed dniem 1.01.1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 lub art. 32 i art. 33 w/w ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6. po dniu 31.12.2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 wymienionej w załączniku 1 lub 2 do ustawy;

7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zakład odmówił R. C. prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy, ponieważ po dniu 31.12.2008r. nie wykonywał on prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy nie został R. C. zaliczony żaden z okresów jego zatrudnienia po 31.12.2008r. ponieważ pracodawca nie zgłosił go do Zakładu Ubezpieczeń jako pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Zgodnie z art. 38 ustawy o emeryturach pomostowych, w przypadku wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze po 31.12.2008r. płatnik składek jest zobowiązany dokonać zgłoszenia pracownika na drukach ZUS ZSWA do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok. W przypadku wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do Zakładu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku. Natomiast zeznania świadków na okoliczność zatrudnienia w warunkach szczególnych nie mogą być dowodem w postępowaniu przed organem rentowym, mogą być rozpatrywane tylko w postępowaniu odwoławczym.

Organ rentowy wskazał również, że zgodnie z art. 4 w związku z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31.12.1948r.,

2. na dzień 1.01.2009 r., udowodnił okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, wynoszący co najmniej 15 lat tj. wymienionej w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych,

3. osiągnął wiek wynoszący dla mężczyzn co najmniej 60 lat,

4. ma okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący dla mężczyzn co najmniej 25 lat,

5. przed dniem 1.01.1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej,

6. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zakład odmówił przyznania R. C. emerytury na podstawie art. 49 ustawy pomostowej, ponieważ na dzień 1.01.2009r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, wynoszącego co najmniej 15 lat, tj. pracy wymienionej w załączniku numer 1 lub numer 2 do ustawy pomostowej oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy Zakład nie zaliczył okresu zatrudnienia od 04.11.1985r. do 31.12.2008r., ponieważ pracodawca nie potwierdził, aby wnioskodawca w tym okresie wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19.12.2008 r.

Organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych - płatnik składek zobowiązany jest do wystawienia zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w

rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy za okresy przypadające przed 01.01.2009r. Dotyczy to sytuacji, w której przed 01.01.2009r. ubezpieczony wykonywał prace wymienione w załączniku numer 1 lub numer 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Pracodawca wystawiając zaświadczenie powinien powołać się na ustawę o emeryturach pomostowych i podać numer załącznika do ustawy oraz numer pozycji, pod którą został umieszczony dany rodzaj pracy.

Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku - uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania Zakład przyjął za udowodnione okresy 41 lat 6 miesięcy 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych; 22 lata 9 miesięcy i 25 dni pracy w szczególnych warunkach/charakterze (art. 4) i żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach/charakterze (art. 49).

W odwołaniu od tej decyzji R. C. domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury pomostowej oraz zasądzenia zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazał, że urodził się (...), natomiast w dniu 24.10.2018r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Nastąpi z nim rozwiązanie stosunku pracy, ponieważ jest w okresie wypowiedzenia. Podniósł, że spełnił także warunek określony w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, albowiem w okresie od dnia 01.01.2009r. co najmniej 1 dzień wykonywał prace przy ręcznym układaniu na gorąco nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych, co jest zgodne z Załącznikiem nr 1 pkt 31 ustawy o emeryturach pomostowych. W tym zakresie powołał się na art. 4 ustawy, zgodnie z którym jednym z warunków jest, aby po dniu 31.12.2008r. pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. Z komentarza zamieszczonego na stronie (...), „Warunkiem przyznania emerytury pomostowej na ogólnych zasadach jest również wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po 31.12.2008r. przez co najmniej 1 dzień”.

Okoliczność braku zgłoszenia jego przez pracodawcę do organu rentowego, jako pracownika zatrudnionego w warunkach szczególnych, ocenił jako pozostającą bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu. Obowiązek odprowadzania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych został uregulowany w oderwaniu od przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19.03.2014r., III AUa 1063/13). W odpowiedzi na zarzut organu rentowego, iż składka odprowadzana przez pracodawcę na FEP jest konieczną przesłanką do ustalenia uprawnień do świadczenia oraz że stanowisko pracy pracownika wykonującego pracę w warunkach szczególnych musi znajdować się w ewidencji prowadzonej przez pracodawcę, wskazał, iż w jednym z wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu wydanym w sprawie II SA /Po 281/11 zostało m.in. stwierdzone, że brak wpisu do rejestru czy ewidencji nie wywołuje skutków prawnych takich jak decyzje administracyjne. Brak wpisu nie kreuje dla danego pracownika uprawnienia do otrzymania emerytury pomostowej, gdyż uprawnienie to powstaje z mocy samego prawa, po spełnieniu określonych warunków. Obowiązek pracodawcy prowadzenia rejestru i ewidencji ma charakter wyłącznie ewidencyjno- sprawozdawczy. Obowiązek opłacania składek na FEP stanowi pochodną tego obowiązku. Ustalenia PIP nie mogą być wiążące dla decydenta w sprawie emerytur pomostowych. Prawo do emerytury wynika jedynie z decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które przeprowadzają własne postępowania administracyjne. Decyzje te podlegają kontroli Okręgowych Sądów Ubezpieczeń Społecznych. Wskazał również na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 04.12.2000r K 9/00, w którym stwierdził, że obowiązujące obecnie regulacje prawne dowodzą, że prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie można zaliczyć do praw obligacyjnych. Nie zawsze istnieje prosta zależność między prawem do świadczeń lub ich wysokością a okresem i rozmiarem opłacanej składki (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30.05.2000r., K 37/98).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji i dodatkowo wskazał, że w okresie od 04.11.1985r. do nadal odwołujący się jest zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w S., jako operator równiarki. Prace te nie zostały ujęte w wykazie prac w szczególnych warunkach oraz prac o szczególnym charakterze (załączniki nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych), których wykonywanie uprawnia do emerytury pomostowej.

Przywołał również treść art. 3 ustawy, który w ustępie 1 stanowi, że prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami

technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Natomiast ust. 3 stanowi, że prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Odwołujący się nie spełnia powyższych warunków, ponieważ nie wykazał, że przez okres co najmniej 15 lat wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wymienione w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem uznany przez organ rentowy okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 22 lata i 9 miesięcy i 25 dni dotyczy okresów wykonywania prac wymienionych w załączniku do rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r. w charakterze maszynisty ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych - wykaz A dział V, poz. 3 załącznika do powyższego rozporządzenia. Prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych nie zostały ujęte w wykazie prac w szczególnych warunkach oraz prac o szczególnym charakterze (załączniki nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych), których wykonywanie uprawnia do emerytury pomostowej.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnione nie można uznać było.

Nie ulega wątpliwości, że odwołujący się posiada okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawa z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1270 ze zm.), wynoszący co najmniej 25 lat, czego organ rentowy nie kwestionował. W toku postępowania sądowego odwołujący się wykazał, że z dniem 31.01.2019r. doszło do rozwiązania stosunku pracy, łączącego go z dotychczasowym pracodawcą – Przedsiębiorstwem (...) S.A. w S.. Było to jednak niewystarczające do przyznania prawa do emerytury pomostowej.

Sporne w sprawie było, czy po 31.12.2008r. odwołujący się również pracował w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy z 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 1924 ze zm.). W tym zakresie R. C. powoływał się właśnie na zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w S., gdzie był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od 04.11.1985r. do 31.01.2019r. I tak: od 04.11.1985r. do 30.06.2005r. na stanowisku maszynisty równiarki, od 01.07.2005r. do 31.05.2018r. – operatora równiarki i od 01.06.2018r. do 31.01.2019r. – operatora maszyn budowlanych, robotnika drogowego. Odwołujący otrzymał od pracodawcy świadectwo pracy w warunkach szczególnych, z którego wynikało, że od 04.11.1985r. do 31.12.2008r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych wykonując prace maszynisty ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych wymienionych w Wykazie A dziale V poz. 3 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43). Co do treści tego świadectwa pracy, to jego prawidłowości, co do okresu pracy w warunkach szczególnych i rodzaju wówczas wykonywanych prac nie budziła zastrzeżeń ze strony Sądu oraz stron procesu. Maszyna, którą odwołujący się obsługiwał jako maszynista – operator równiarki, była maszyną drogową, używana przy różnego rodzaju pracach związanych z utrzymaniem i budową dróg. Maszyna ta służyła do prac związanych stricte z budową drogi, ale również jej późniejszym utrzymaniem – odśnieżaniem czy równaniem powierzchni. Okoliczności te Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków: W. C., J. O. (1) i D. S., którzy byli współpracownikami odwołującego w (...) SA w S.. Świadek W. C. pracował jako główny mechanik, świadek J. O. (2) był majstrem budowy, a D. S. zaczynał jako pracownik techniczny i ostatnio zajmuje stanowisko kierownika robót bitumicznych. (...) SA w S. jest związana z budową i remontami (utrzymaniem) dróg. Posiada również maszyny, które służą do wytworzenia masy bitumicznej. Do produkcji tej masy w trakcie prac drogowych, jest

potrzebna większa ekipa pracowników. Odwołujący utrzymywał tymczasem, iż po 31.12.2008r. przynajmniej jeden dzień pracował przy wytwarzaniu i ręcznym wykładaniu masy bitumicznej, które zgodnie z zapisem w Załączniku 1 o ustawy o emeryturach pomostowych pod poz. 30 (prace przy ręcznym układaniu na gorąco nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych), zostały zaliczone do prac w szczególnych warunkach.

Zeznający w sprawie świadkowie potwierdzili, że po 2008r. odwołujący sporadycznie pracował przy budowie i remontach dróg i były takie sytuacje, że on również, osobiście wykladał masę bitumiczną na gorąco. Wskazali mianowicie w swoich zeznaniach, że maszyna do wytworzenia masy produkowała ją na bieżąco w miejscu gdzie miała być bezpośrednio użyta i do jej wyładowania, a następnie wyrównania powierzchni jest potrzebnych kilka osób. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, że odwołujący się mimo zajmowania stanowiska operatora równiarki i pracy na tym stanowisku, pomagał również przy wykładaniu masy bitumicznej. Jednak jego pomoc nie miała charakteru stałego i nie odbywała się stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący się utrzymywał, że po 2008r. w jego karierze operatora równiarki był przynajmniej jeden dzień, kiedy wykonywał prace przy wykładaniu masy bitumicznej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jednak nie był w stanie wskazać tego konkretnego dnia. O ile jednak jest możliwe uznanie, że podczas budowy odcinka drogi czy jej remontu, w trakcie ciągu prac budowlanych lub remontowych następował etap, kiedy należało już wyłożyć masę bitumiczną (liczył się bowiem też czas z uwagi na stygnięcie masy i konieczność jej szybkiego formowania – równania) to nie trwało to w przypadku odwołującego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym zakresie nie uszło uwadze Sądu stanowisko pracodawcy, który nie wydał odwołującemu świadectwa pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Odwołujący czynił zarzut pracodawcy i kwestionował prawidłowość jego stanowiska. Zdaniem Sądu ze stanowiska pracodawcy nie wynika, że nie zatrudniania osób, które pracują przy wytwarzaniu masy bitumicznej, ale że praca ta nie odbywa się stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. O pracy w szczególnych warunkach czy też szczególnym charakterze nie decyduje jej wykonywanie w ogóle, ale jej wykonywanie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Inaczej każde, choćby kilkuminutowe zetknięcie się przez pracownika z tego typu pracą dawałoby mu prawo do zaliczenia tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych, a tym samym powodowało wypaczenie znaczenia pojęcia pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów o emerytach i rentach z FUS, jak i ustawy o emeryturach pomostowych. W tym względzie należy mieć również na uwadze, iż emerytura pomostowa (wcześniejsza) jest świadczeniem szczególnym, co wynika również z konieczności spełnienia dodatkowych warunków, oprócz obowiązujących ubezpieczonych ubiegających się o „zwykłą” emeryturę w związku z ukończeniem wieku emerytalnego. Ta swoistość powoduje, iż osoba ubiegająca się o takie świadczenie musi kumulatywnie spełnić wszystkie dodatkowe warunki prawem przewidziane. Nie można zatem w sposób dowolny przyjmować, które okresy są pracą w warunkach szczególnych, a które nie. W tym względzie prawodawca wytyczył określone ramy prawne, których dokładne wypełnienie daje dopiero podstawy do uzyskania emerytury pomostowej.

W związku z tym Sąd zauważa, że skoro prace przy ręcznym układaniu na gorąco nawierzchni z mieszanek mineralno – bitumicznych, jak wynika i z informacji Przedsiębiorstwa, w którym odwołujący się pracował, nie były nigdzie „katalogowane” po przez ich szczegółowe wykazywanie co do rozmiaru i osób przy nich pracujących, to niewątpliwie były one bez znaczenia dla uznania ich jako wykonywanych w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy pomostowej. Wynika to również z zeznań samych powołanych świadków. Otóż – jak zeznali – prace przy wykonywaniu cząstkowych remontów nawierzchni bitumicznych ulic były wykonywane w ten sposób, że najpierw urządzeniem pod nazwą recykler wytwarzano z powtórnego grzania i przerobu zerwanych nawierzchni bitumicznych, takich jak złom asfaltowy czy odpady po frezowaniu nawierzchni asfaltowych, masę bitumiczną i nią właśnie wyrównywano nawierzchnie ulic. Z urządzeniem takim wyjeżdżała na ulice miasta brygada bądź odpowiednia grupa pracowników i najpierw zrywali stary asfalt porządkując teren, a następnie dopiero z odpadów zebranych na miejscu i ewentualnie materiału doniesionego na to miejsce dokonywała grzania i przerobu pozyskanych starych nawierzchni bitumicznych celem wytworzenia nowej mieszanki bitumicznej. Dopiero potem dokonywano ręcznie na gorąco jej układania na jezdni ulicy. Same więc prace przy ręcznym układaniu na gorąco nawierzchni z mieszanek mineralno – bitumicznych nie mogły być wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy przez cały jeden dzień pracy. Przecież znaczną część pracy, nawet większą jej część, wykonywało się po przez zrywanie, równanie i porządkowanie jezdni ulicy, a następnie

podgrzewanie i przerób starej nawierzchni bitumicznej, a takie prace nie wchodzą w zakres prac przy ręcznym układaniu na gorąco nawierzchni z mieszanek mineralno – bitumicznych.

Trzeba tu w ogóle wskazać, że w rozdziale IX rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w pkt 4 i 5 wyszczególnione są prace asfalcjarzy i przy gotowaniu asfaltu oraz prace bitumiczne i przy produkcji asfaltobetonu. Tymczasem w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych nie wskazuje się na prace w szczególnych warunkach jako prace przy gotowaniu asfaltu czy produkcji asfaltobetonu. W załączniku tym wskazuje się tylko na bezpośrednie prace przy ręcznym układaniu na gorąco nawierzchni z mieszanek mineralno – bitumicznych, a więc asfaltu czy to asfaltobetonu. Ustawodawca wyłączył więc z prac wykonywanych w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych prace polegające na produkcji asfaltobetonu i przy gotowaniu asfaltu.

Sąd też uważa, że nie jest wystarczającym przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej przyjmowanie tylko jednego dnia pracy w szczególnych warunkach jak wskazanych w załączniku nr 1 ustawy o emeryturach pomostowych. Wypacza to bowiem ideę przyznawania emerytur pomostowych. Jak wszakże czytamy w art. 3 ust. 1 ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku.

Jakże zatem przyjąć, że mogą trwać tylko jedno dzień. Ich wykonywanie, które może spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia i przekraczając poziom możliwości ich wykonywania w wyniku procesu starzenia się, musi więc trwać dłużej, skoro ma doprowadzić do utrudnienia ich wykonywania na dotychczasowym stanowisku.

Odniesienie to też i ma do składki jaką w związku z wykonywaniem prac w szczególnych warunkach musi uiszczać płatnik składek zatrudniający takiego pracownika. Składkę płaci się od wynagrodzenia, a wynagrodzenie wypłacane jest comiesięcznie. W każdym bądź razie płatnik składek przedmiotową składkę ma obowiązek płacić co miesiąc.

Wskazać też należy, że aby komukolwiek zaliczyć okres składkowy (bądź też nieskładkowy) niezbędna jest liczba 30 dni kalendarzowych (§31 rozporządzenia MPiPS z dnia 11.10.2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe – Dz.U. z 2011r. poz. 1412 w zw. z art. 28 ustawy o emeryturach pomostowych). Jeżeli więc komuś liczymy, że pracował w szczególnych warunkach 15 lat, musi przepracować 180 miesięcy. Stąd jeżeli przepracował 179 miesięcy i nawet 29 dni nie będzie miał 15 lat pracy w szczególnych warunkach i emerytura wcześniejsza nie będzie mogła być przyznana. Musi bowiem przepracować pełne 180 miesięcy, ważny jest ten cały przepracowany miesiąc, więc w każdym przypadku trzeba brać pod uwagę jako najmniejszą jednostkę pracy właśnie jeden miesiąc czasu pracy.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie stoi więc na stanowisku wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 15.01.2013r. I UK 448/12 i z dnia 13.11.2018r.

III UK 170/17, w których wskazał on, że osoba, która przed 1.01.2009r. nie wykonywała pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, w celu uznania jej za pracownika wykonującego pracę o szczególnym charakterze po dniu wejścia w życie ustawy, była zobligowana w myśl art. 3 ust. 5 tej ustawy, do udowodnienia wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. takiej pracy w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej miesiąca. W takiej ocenie Sądu Najwyższego właśnie unormowanie w art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych (adekwatnie więc i w art. 3 ust. 1 tej ustawy) akcentuje długotrwałe wykonywanie pracy w szczególnym charakterze, która w miarę upływu lat i związanej z tym utratą sprawności psychofizycznej powoduje ograniczenia w możliwości jej efektywnego wykonywania, zmniejszając lub nawet uniemożliwiając zdolności do zarobkowania w tym szczególnym charakterze. Praca w szczególnym charakterze wykonywana przez krótki okres lub w niepełnym wymiarze czasu pracy nie spowoduje szybszej utraty zdolności do takiej pracy.

Wskazał ponadto, że obowiązek udowodnienia rzeczywistego i pełnego zatrudnienia w szczególnym charakterze potwierdza także art. 12 ustawy o emeryturach pomostowych, w myśl którego przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Konkludując Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13.11.2018r. uznał, że osoba, która przed 1.01.2009r. nie wykonywała pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, w celu uznania jej za pracownika wykonującego pracę o szczególnym charakterze po dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, była zobligowana w myśl art. 3 ust. 5 tej ustawy, do udowodnienia wykonywania po dniu 31.12.2008r. takiej pracy w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej miesiąca wskazując, że praca o charakterze incydentalnym lub w niepełnym wymiarze nie może być uwzględniona przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej.

Stwierdzić tym czasem należy, że powyższa ocena Sądu Najwyższego dotyczy i pracy w szczególnych warunkach, gdyż odnosi się do tych samych zdrowotnych kwestii utraty możliwości pracy.

Sąd orzekający w sprawie zauważa, że Sądy powszechne powołują się co do kwestii ilości pracy w szczególnych warunkach po dniu 31.12.2008r. na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.10.2016r. II UK 373/15, który wskazał, że wystarczy jakikolwiek okres takiej pracy. Jednakże stwierdzić należy, że miał wtedy na uwadze odniesienie do 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych i nie analizował szczegółowo tej kwestii w tym zakresie i tylko ogólnie odniósł się do problemu okresu pracy w tych warunkach po 31.12.2008r. Przedstawiona zaś przez Sąd Najwyższy zwłaszcza w wyroku z dnia 13.11.2018r. III UK 170/17; wykładnia relewantnych przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, prowadzi do wniosku, że wymagane jest udowodnienie wykonywania po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej miesiąca.

Mając więc te wszystkie względy na uwadze, stwierdzić należy, że odwołujący nie spełnił wszystkich warunków do otrzymania emerytury pomostowej.

W związku z powyższym, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc odwołanie zostało oddalone (pkt 1 wyroku).

O kosztach rozstrzygnięto na podstawie art. 98 §1 i 3 kpc w zw. z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.).

PW/mt